

VBE vertinimo patirtis

Irena Kanišauskaitė

2020

2020 m. VBE temų pasirinkimas

- *Kur yra riba tarp pokšto ir patyčių?*
– 2568 darbai
- *Ar menas gali paveikti tikrovę?*
– 9415 darbų
- *Švenčių reikšmės literatūroje*
– 782 darbai
- *Kartų santykiai literatūroje*
– 3229 darbai
- TM – 942 darbai

Temos supratimas

- Kodėl tema *Švenčių reikšmės literatūroje* nebuvo populiari?
- Ar mokiniai atidžiai perskaito, išsiaiškina temą?
- Kodėl tema *Kartų santykiai literatūroje* ne visų rašiusiujų suprasta?

VBE užduoties vertinimo instrukcija

- Kaip vertinti rašinius, kurių autoriai nesuprato pasirinktos temos?

PASTABA

L Nuliu visas rašinys vertinamas, jei neanalizuojama nė vieno iš privalomų autorių kūrinys (-iai) arba rašinys parašytas savo sugalvota tema. Kitu atveju, už temos supratimo, kūrinių analizės, interpretavimo ir rėmimosi kontekstu kriterijus skyrus nulį, darbas toliau vertinamas pagal visus likusius kriterijus.

S Kitu atveju, už temos supratimo, argumentavimo, pagrindimo ir rėmimosi privalomu autoriumi ir jo kontekstu kriterijus skyrus nulį, darbas toliau vertinamas pagal visus likusius kriterijus.

Lietuvių kalbos ir literatūros VBE

Kitų vienuolikos VBE užduotys skaidomos

jas vertina skirtingi vertintojai (mažiausiai du)

vertinimo patikimumas, objektyvumas,
vertintojo atsakomybė.

Lietuvių kalbos ir literatūros VBE 2020 m.

Lietuvių kalbos ir literatūros VBE darbai vertinti

- elektroniniu nuotoliniu būdu beveik dvylika tūkstančių;
- tradiciniu būdu per penkis tūkstančius.

Pirmą ir antrą vertinimą atliko

- elektroniniu būdu 184 vertintojai;
- tradiciniu būdu apie 70 vertintojų.

Lietuvių kalbos ir literatūros VBE 2020 m.

Vertinimas elektroniniu būdu

- Vienas vertintojas vidutiniškai įvertino 126,7 darbus
- Iš jų trečiojo vertintojo pervertinta 58
- Sutapimas 5%

Vertinimo statistika

- Turinio vertinimas
 - temos supratimas 30% kandidatų darbų įvertinta 3 taškais
 - kūrinių analizė / argumentavimas;
 - teksto struktūra; 50% – 2 taškais
 - privalomas autorius / kontekstas 50% – 1 taškas

Turinio vertinimas

3 taškai (I lygis)

- Tema ir / ar problema suprastos iš dalies (per siaurai / per plačiai / ne visi aspektai motyvuotai išskirti ir išnagrinėti).
- Ne visi argumentai tinkami ir svarūs.
Rašančiojo požiūris iš dalies pagrįstas kultūrine (literatūrine) patirtimi *arba* ne daugiau kaip 4 argumentavimo trūkumai / fakto klaidos.

Struktūros vertinimas

2 taškai (II lygis)

Struktūra ne visai tinkama: tema iš esmės plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiški, įžanga turi trūkumų ar /ir baigiamosios išvados iš dalies pagrįstos.

Privalomo autoriaus ir konteksto vertinimas

1 taškas (I lygis)

Bandoma remtis vieno iš privalomų autorių kūrinium (-iais), tačiau ne visai tinkamai, kultūrinis/istorinis / biografinis kontekstas tik paminėtas. / Tikslingai ir tinkamai remiamasi kūrinium (-iais), tačiau kontekstu remiamasi netinkamai / nesiremiam.

(Ne daugiau kaip 2 fakto klaidos.)

Raštingumo vertinimas

- Tinkamai skirti moka / nemoka TMMK ir LMK mokyklų mokiniai panašiai: 0 taškų surinko apie 25% kandidatų.
- TM mokiniams sunkiausia gramatika, leksika, rašyba: apie 40% kandidatų surinko 0 taškų.

Koreguota vertinimo instrukcija

- Instrukcijų rengimą reglamentuoja Lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino programa, patvirtinta 2011 m. liepos 1 d. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-1197 „Dėl brandos egzaminų ir įskaitų programų patvirtinimo“. Kaip ir numatyta minėtoje programoje, koreguojant vertinimo instrukcijų kalbinės raiškos ir kalbos taisyklingumo kriterijus, remtasi 2020 m. lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminų rezultatų statistine analize.
- <https://sodas.ugdome.lt/naujienos/perziura/60103>

II. Kalbos taisyklingumo vertinimas

mokykloms tautinių mažumų mokomąja kalba (38 taškai)

L	T	Gramatika ir leksika
III	9	0–1
	8	2
	7	3
II	6	4–5
	5	6–7
	4	8–9
I	3	10–11
	2	12–13
	1	14
-	0	15 ir daugiau

L	T	Rašyba
III	15	0–1
	14	2
	13	3
II	12	4
	11	5
	10	6–7
	9	8–9
	8	10–11
	7	12–13
	6	14–15
I	5	16–17
	4	18–19
	3	20–21
	2	22–23
	1	24–25
	0	26 ir daugiau

L	T	Skyryba
III	14	0–1
	13	2
II	12	3
	11	4
	10	5
	9	6
	8	7
	7	8
	6	9
I	5	10
	4	11
	3	12
	2	13
	1	14
-	0	15 ir daugiau

III. Teksto raiškos vertinimas (20 taškų)

L	T	
		Tautinių mažumų mokomąja kalba
III	20	Raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Tekstas stilistiškai vientisas. Rašoma aiškiai, tiksliai, sklandžiai, logiškai. Leksika tinkama. Minčių santykiams reikšti tinkamai ir tikslingai vartojamos įvairios sintaksinės struktūros. Yra 0–1 stiliaus, logikos trūkumas.
	19	2 trūkumai.
	18	3–4 trūkumai.
	17	5 trūkumai.
	16	6 trūkumai.
II	15	7 trūkumai.
	14	8 trūkumai.
	13	9 trūkumai.
	12	10 trūkumų.
	11	11 trūkumų.
	10	12 trūkumų.
	9	13 trūkumų.
I	8	14 trūkumų.
	7	15 trūkumų.
	6	16 trūkumų.
	5	17 trūkumų.
	4	18 trūkumų.
	3	19 trūkumų.
	2	20–22 trūkumai.
	1	23–25 trūkumai.
–	0	26 ir daugiau trūkumų.

Turinio vertinimo problemos

- Ar viskas, kas parašyta, yra tiesa?
 - nuolat būtina tikrinti(s) faktus;
 - kuriamos savos (ne)skaitytų kūrinių versijos;
 - tikrinti(s) citatas;
 - *tempimas* prie temos / *pataikavimas* temai.

Turinio vertinimo problemos

- Ar rašinys yra durstinys?

Tokių rašinių autoriai pasitiki tuo, ką išmoko, nėra įgudę savarankiškai mąstyti, aiškinti temą.

Šaltiniai:

- geri rašiniai;
- konspektai ar vadovėliai;
- įskaitos medžiaga / kalbėjimo tema.

BE programa

8. Brandos egzamino tikslai:

8.1. įvertinti mokinių gebėjimus remtis lietuvių kalbos ir literatūros programos žiniomis ir kultūrine patirtimi;

8.3. įvertinti bendruosius mokinių gebėjimus spręsti problemas, analizuoti, interpretuoti ir vertinti.

BE programa

12. Dvi samprotavimo ir dvi literatūrinio rašinio užduotys:

12.1. samprotavimo objektas – problema; tikslas – apsvarstyti (išspręsti) problemą;

12.2. literatūrinio rašinio objektas – literatūra; tikslas – pateikta tema interpretuoti (nagrinėti, analizuoti) autoriaus(-ių) kūrybą.

14. Samprotavimo rašinyje:

14.1. pasirinktą temą reikalaujama atskleisti analizuojant pilietines, egzistencines, pasaulėvokines ir pan. problemas.

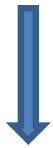
15. Literatūriniame rašinyje:

15.1. pasirinktą temą reikalaujama atskleisti analizuojant kūrinį ir jų kontekstus.

Turinio vertinimo problemos

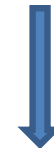
- Kokio žanro tekstą mokinys kuria?

Literatūrinis
rašinys

nėra analizės

Samprotavimo
rašinys

nėra samprotavimo

Turinio vertinimo problemos

Kokios ugdymo problemos išlenda it yla iš maišo?

- analizės įgūdžių ir kritinio mąstymo stoka;
- įprotis klijuoti etiketes, dangstyti trafaretais;
- pasitikėjimas visokių patarimų, taisyklių, kaip rašyti rašinį, rinkiniais / knygelėmis;
- neskaitymas.